

Leerplan

Uitbreidingsmodules bij de opleiding

Meubelmaker (BO HO 005)

van het studiegebied

HOUT

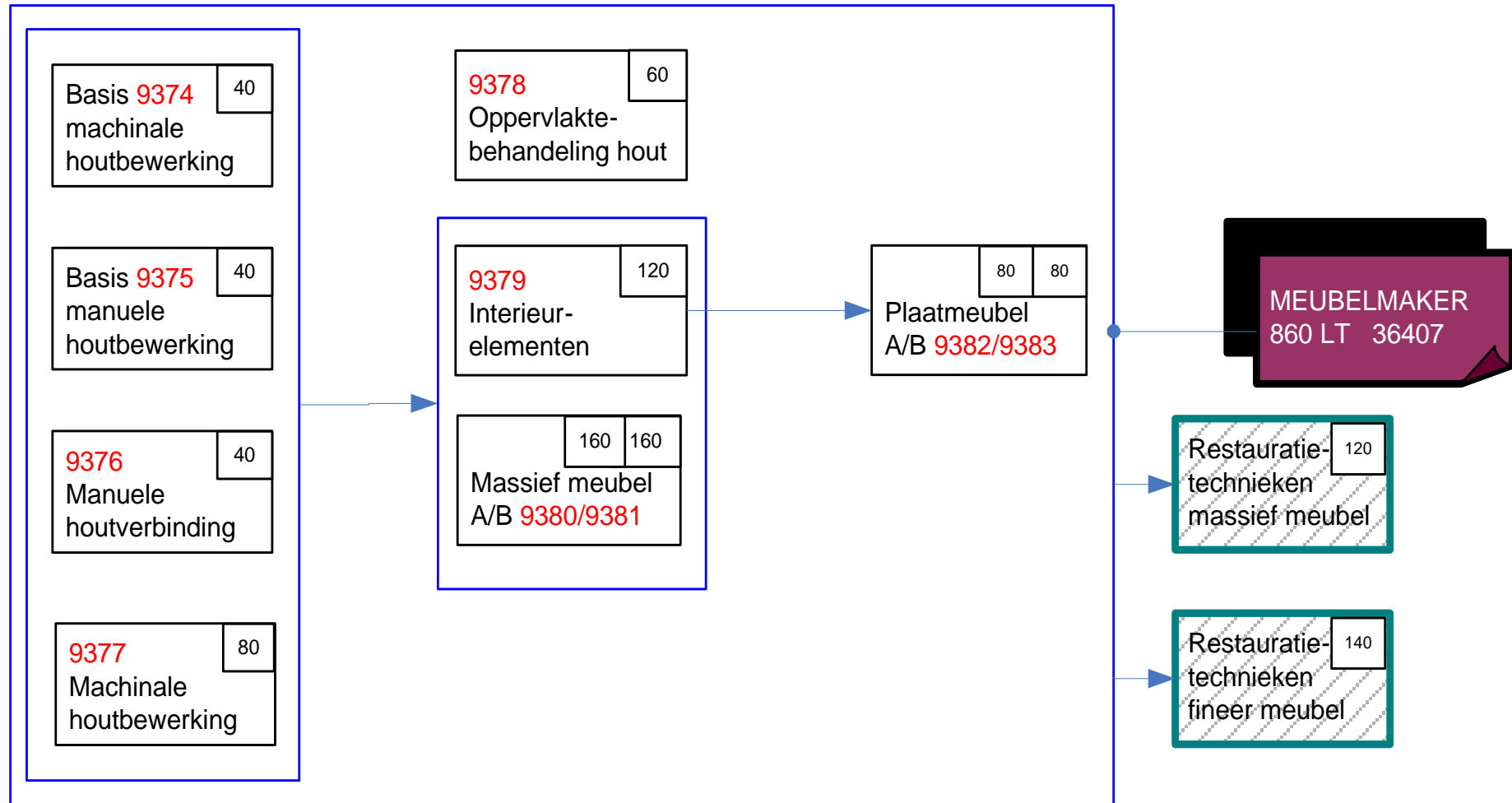
Modulair

Goedkeuringscode: 2013/806/6/D

31 januari 2013

STRUCTUURSCHEMA

1.1 MEUBELMAKER

UITBREIDINGSMODULES

Naam	Code	Lestijden
Restauratietechnieken massief meubel	UM HO 060	120 Lt
Restauratietechnieken fineer meubel	UM HO 061	140 Lt

INHOUDSTAFEL

1	Inleiding.....	4
2	Beginsituatie	5
3	Algemene doelstellingen van de uitbreidingsmodules.....	6
4	Minimale materiële vereisten	7
5	Algemene pedagogisch-didactische wenken	8
6	Evaluatie van de cursisten.....	9
7	Uitbreidingsmodule: Restauratietechnieken massief meubel (UM HO 060 – 120 lestijden).....	10
8	Uitbreidingsmodule: Restauratietechnieken finer meubel (UM HO 061 – 140 lestijden).....	16
9	Bibliografie.....	23

---

1 INLEIDING

Dit leerplan vormt een aanvulling bij het leerplan

- Meubelmaker (BO HO 005)
van het studiegebied HOUT.

Het heeft enkel betrekking op de uitbreidingsmodules bij deze opleiding, die in een latere fase werden ontwikkeld en goedgekeurd.

De uitbreidingsmodules maken geen deel uit van de basisopleidingen. Ze beogen een uitbreiding, verdieping of verbreding van de kennis en vaardigheden uit de vermelde basisopleidingen.

Elke uitbreidingsmodule wordt bekrachtigd met een deelcertificaat.

De cursisten zullen tijdens de uitbreidingsmodules de technieken aangeleerd bij meubelmaker leren toepassen op hetzij massief, hetzij finer meubels. Naast het toepassen van enkele basisbewerkingen zullen er specifieke restauratietechnieken aan bod komen en leren de cursisten de specifieke kenmerken en eigenschappen van oude meubels aanwenden in het kader van een restauratieopdracht.

De basiscompetenties van de modules 'Restauratietechnieken finer meubel' en 'Restauratietechnieken massief meubel' werden ontwikkeld in samenwerking met het Opleidingscentrum Hout (OCH).

---

2 BEGINSITUATIE

Voor de uitbreidingsmodules Restauratietechnieken massief meubel en Restauratietechnieken finer meubel beschikt de cursist over het certificaat van de opleiding **Meubelmaker** of voldoet aan één van de overige toelatingsvoorwaarden voor sequentieel geordende modules van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

---

3 ALGEMENE DOELSTELLINGEN VAN DE UITBREIDINGSMODULES

3.1 ALGEMENE DOELSTELLINGEN

De uitbreidingsmodules restauratietechnieken massief en finer meubel bouwen verder op de basiscompetenties van de opleiding Meubelmaker.

De cursisten leren:

- met specifieke handgereedschappen werken;
- oude technieken toepassen op vlak houtverbindingen, inlegwerk (fijner), stijlleer en afwerking (bijv. politoeren, beitsen ...);
- specifieke informatiekanaalen raadplegen.

3.2 SLEUTELVAARDIGHEDEN

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod. Deze sleutelvaardigheden zijn een selectie uit de integrale lijst met sleutelvaardigheden van de basisopleiding.

Code	Sleutelvaardigheid	Verklaring
SV17	Kwaliteitsbewustzijn	In staat zijn om in te schatten aan welke vereisten een product of dienst moet voldoen en in staat zijn om aan die vereisten tegemoet te komen.
SV19	Leergierigheid	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen

---

4 MINIMALE MATERIËLE VEREISTEN

4.1 ALGEMEEN

Voor deze uitbreidingsmodules beschikt men over lokalen die beantwoorden aan de reglementaire eisen op het vlak van veiligheid, gezondheid, ergonomie en milieu en met voldoende opbergruimte voor materialen, producten en leermiddelen.

4.2 NUTSVORZIENINGEN

- Voorzieningen voor water
- Elektriciteitsvoorziening voor:
  - verlichting;
  - aansluiting toestellen.

4.3 INFRASTRUCTURELE VOORZIENINGEN

- Individuele zone voor de praktijkoefeningen per cursist
- Voldoende bergruimte
- Zone voor handenhygiëne
- Een werkbank per cursist
- Een verluchte stofvrije ruimte (enkel voor politoeren van fineer meubel)
- Handgereedschappen:
  - beitels;
  - sculpteerbeitels;
  - klemsystemen;
  - rabatschaaf;
  - blokschaaf (metaal of hout);
  - rasp;
  - houtvijl.
- Elektrisch handgereedschappen:
  - bovenfrees;
  - wipzaag;
  - schroefmachine;
  - boormachine.
- Machines:
  - paneelzaag;
  - lintzaag;
  - schaafmachines (van dikte/vlak);
  - freesmachine;
  - langgatboormachine;
  - pennenbank;
  - bandschuurmachine.
- Specifieke uitrusting voor:
  - opslag van grondstoffen en producten;
  - afvalhygiëne;
  - handenhygiëne;
  - E.H.B.O.
  - brandveiligheid.

---

5 ALGEMENE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Bij de start van de uitbreidingsmodule verdient het aanbeveling om cursisten extra handvaardigheden aan te leren met betrekking tot de specifieke handgereedschappen.

De lessen gebeuren bij voorkeur in het kader van een concrete restauratieopdracht. De keuze voor de restauratieopdracht gebeurt in samenspraak met de cursist en de leraar. Cursisten starten best met een haalbaar werkstuk aangepast aan hun niveau en de beschikbare tijd.

Leeswijzer bij de leerplandoelstellingen, leerinhouden, specifieke pedagogisch-didactische wenken en sleutelvaardigheden

Het leerplan bestaat uit 3 kolommen die als volgt moet gepercipieerd worden:

- In de linkerkolom staan de leerplandoelstellingen gebaseerd op de **basiscompetenties** zoals die voorgeschreven werden in het opleidingsprofiel. Die leerplandoelstellingen bepalen derhalve de kennis, vaardigheden en attitudes die door de cursisten moeten worden bereikt .
- In de middenkolom staan de **leerinhouden**, die aanduiden op welke wijze de leerplandoelstellingen moeten bereikt worden: wat moet er gekend zijn? Wat hier voorgeschreven wordt moet dan ook behandeld en geëvalueerd worden.
- De rechterkolom geeft een aantal specifieke **pedagogisch-didactische wenken** mee die inspirerend kunnen zijn bij het leerproces. Ze zijn echter vrijblijvend: uiteindelijk beslist de leraar eigenhandig over het didactisch proces.

De **sleutelvaardigheden** die bij elk leerplan toegevoegd worden zijn attitudes die bij de cursist moeten nagestreefd worden tijdens het leerproces. Er moet daarbij niet bewezen worden dat deze sleutelvaardigheden effectief werden verworven, maar wel dat er inspanningen werden geleverd om ze te verwerven. De sleutelvaardigheden werden in de leerplannen verkaveld over de verschillende modules. Bij elke module wordt aangegeven welke sleutelvaardigheden er minimum in de module moeten nagestreefd worden.

---

6 EVALUATIE VAN DE CURSISTEN

Het leerplan voorziet niet in concrete opdrachten. Opgaven moeten opgesteld worden in functie van de te bereiken doelstellingen, de beschikbare tijd en het voorhanden zijnde materiaal en materieel.

Elke doelstelling van het leerplan moet ten minste één keer geëvalueerd worden. Als alle cursisten alle opgaven uitgevoerd hebben en alle criteria geëvalueerd werden, is het duidelijk of de doelstellingen bereikt werden.

Wanneer de cursisten een werkstuk vervaardigen of een opdracht uitvoeren, krijgt elk aspect hiervan de aandacht.

Binnen de doe-activiteiten zijn een aantal factoren te onderscheiden:

- cognitieve factoren: bijv. inzicht, argumentatie, ideeën, technische kennis;
- psycho-motorische vaardigheden: bijv. juiste weergave van verhoudingen, gebruik van materialen, oog-handcoördinatie, evenwicht;
- werkmethode en attitudes: bijv. werken binnen vooropgestelde limieten, thema's, tijd, aantallen en formaten; orde en netheid, afwerking, presentatie, inzet, organisatie, sociale omgang, veiligheidsbewustzijn, verantwoordelijkheidsgevoel, nauwkeurigheid, zelfstandigheid;
- beoordelingsvermogen.

Er kan ook op verschillende momenten worden geëvalueerd: tijdens het opstellen van een bewerkingsvolgorde, tijdens of na een bewerking of na een afwerking. Duidelijke afspraken met de cursisten zijn hierbij noodzakelijk. Indien deze openheid er niet is, ontstaan betwistingen en blijft zelfevaluatie uit.

Evaluatie van PV Praktijk is een oordeel over:

- een proces: evaluatie van de vorderingen en attitudes op geregelde tijdstippen en bij momentopnames tijdens de realisatie of dienstverlening;
- een product: evaluatie van het product of de gepresteerde dienst.

Een zinvolle opdracht werkt een zinvolle evaluatie in de hand. Stimuleer de cursisten door positieve appreciatie, maar wijs op fouten en tekortkomingen. Tussentijdse evaluaties en de evolutie van de cursist zijn van groot belang voor de eindevaluatie.

Maak duidelijke afspraken met de cursist, zo wordt het werk voor iedereen eenvoudiger. Leg bij elke opdracht uit op welke aspecten de nadruk ligt. De cursist ontwikkelt zo het vermogen om het eigen werk te evalueren. Een vereiste eigenschap van elke volwassene in zijn arbeid is immers zelfevaluatie.

7 UITBREIDINGSMODULE: RESTAURATIETECHNIEKEN MASSIEF MEUBEL (UM HO 060 – 120 LESTIJDEN)

7.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

In deze module leert de cursist de restauratie-, conservatie- en afwerkingstechnieken toepassen op een massief meubel. Zowel de meer traditionele als de moderne technieken komen hier aan bod. De cursist zal in deze module een restauratieproject toevertrouwd krijgen. Bij het uitvoeren van de restauratieopdrachten, conservatieopdrachten en afwerkingsopdrachten die verbonden zijn aan dit project zal de cursist een hoge mate van zelfstandigheid aan de dag leggen bij het uitvoeren van de eigen werkzaamheden. Ook het voorbereiden van transport en de opslag van meubelen bij restauratie/conservatie komt aan bod. De cursist leert ook op basis van stijkenmerken meubelen situeren en een authentiek meubel van een kopie en een mariage onderscheiden.

Deze module bouwt verder op de basiscompetenties die aangeleerd werden in de opleiding meubelmaker. De cursist zal deze basiscompetenties verder aanwenden binnen de context van het restaureren van massieve meubels. De basiscompetenties van de module 'Restauratietechnieken massief meubel' werden ontwikkeld in samenwerking met het Opleidingscentrum Hout (OCH).

7.2 BEGINSITUATIE

De cursist beschikt over het certificaat van de opleiding Meubelmaker of voldoet aan één van de overige toelatingsvoorwaarden voor sequentieel geordende modules van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

7.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN, LEERINHouden EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (U)</i> (steeds cursief)	BC ED U	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch-didactische wenken
De cursisten kunnen			
een authentiek meubel van een kopie onderscheiden.	HO 005 BC 013	Stijl en typologie Stijkenmerken en stijlperiodes <ul style="list-style-type: none"> • Lijsten • Ornamenten • Constructie • Beslag • Gebruikte materialen • ... Meubels	Om verschillende meubels te onderscheiden maakt men gebruik van de typische stijkenmerken. Het verdient aanbeveling om hier gebruikt te maken van specifieke vakliteratuur. Stijkenmerken op een attractieve manier aanbrengen bijv.
een authentiek meubel van een mariage onderscheiden.	HO 005 BC 014		
een meubel op basis van stijkenmerken situeren.	HO 005 BC 015		

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (U) (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED U	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch-didactische wenken
		<ul style="list-style-type: none"> • Authentiek • Kopie • Mariage 	museumbezoek, vaktijdschriften ...
problemen signaleren.	HO 005 BC 003	Restauratieverkenning Analyse <ul style="list-style-type: none"> • Kosten-baten • Gebreken van het meubel 	Bij het bepalen van de gebreken aan een meubel leer de cursisten te kijken naar staat van de afwerkingslaag, verschillende onderdelen, beslag, aantasting houtworm ...
de haalbaarheid van een restauratieproject inschatten.	ED		
specifieke regelgeving, normen, richtlijnen en afspraken eigen aan de beroepsactiviteiten toepassen.	HO 005 BC 004	Code van de restauratievakman	Verwijzen naar de kamer van antiquairs: ethische code.
opmeten.	HO 005 BC 007	Gegevensverwerking	Het opzet van het meten en schetsen heeft tot doel de restauratieopdracht correct te kunnen inschatten. Gebruik maken van een digitaal fotoestel verdient aanbeveling.
schetsen.	HO 005 BC 008		
een restauratieproject in fasen opdelen.	HO 005 BC 020	Restauratieproject <ul style="list-style-type: none"> • Planning <ul style="list-style-type: none"> ○ Werkvolgorde ○ Materialenstaat ○ Timing • Restauratiedossier 	Het maken van foto's is een hulpmiddel bij het maken van restauratiedossier.
een restauratieproject voorbereiden.	HO 005 BC 021		
een restauratieproject verwoorden.	HO 005 BC 022		
de keuze van de restauratietechniek verantwoorden.	HO 005 BC 025	Soorten technieken	Verwijzen naar vakliteratuur, informatie van leveranciers, oude

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (U)</i> (steeds cursief) De cursisten kunnen	BC ED U	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch-didactische wenken
de restauratietechniek relateren aan het project.	HO 005 BC 026	<ul style="list-style-type: none"> • Restauratietechnieken <ul style="list-style-type: none"> ○ Reinigingstechnieken ○ Onderdelen vervangen ○ Inleggen/inwerken van stukken ○ Breuken herstellen ○ Laden en deuren aanpassen ○ Scheuren en barsten dichtten ○ Verbindingen • Conserveringstechnieken <ul style="list-style-type: none"> ○ Houtwormverdelging ○ Verharden • Afwerkingstechnieken <ul style="list-style-type: none"> ○ Bijkleuren ○ Beitsen ○ Vernissen ○ Boenen ○ Lakken • Beslag 	boeken en naslagwerken, internet ...
de keuze van de conserveringstechniek verantwoorden.	HO 005 BC 028		
de conservatietechniek relateren aan het project.	HO 005 BC 029		
de keuze van de afwerkingstechniek verantwoorden.	HO 005 BC 031		
de afwerkingstechniek relateren aan het project.	HO 005 BC 032		
de stijl van het beslag bij een restauratieopdracht bepalen.	HO 005 BC 035		
producten op basis van de technische fiches selecteren.	HO 005 BC 011	Materialenkennis <ul style="list-style-type: none"> • Hout <ul style="list-style-type: none"> ○ Houtsoorten voor massieve meubelen • Verbindingsmaterialen <ul style="list-style-type: none"> ○ Lijmen ○ Vergaren: pen en gat, schroef ... • Afwerkingsmaterialen 	Adressen kennen waar je deze materialen kan aankopen. Beurzen restauratieateliers en bezoeken. Zowel aandacht hebben voor oude en nieuwe technieken bij meubelrestauratie Bij de afwerkingsmaterialen ligt de
een materiaalstaat opmaken.	HO 005 BC 001		
een raming van de prestaties en materialen maken.	HO 005 BC 002		
materialen selecteren.	HO 005 BC 010		

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (U) (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED U	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
		<ul style="list-style-type: none"> Beslag 	nadruk op de materialen specifiek bij meubelrestauratie, Bijv. vernis martin.
materialen en producten op een economische en ecologische verantwoorde manier gebruiken.	HO 005 BC 005	Uitvoering Manuele handelingen Handgereedschappen <ul style="list-style-type: none"> Rabatschaaf, blokschaaf (metaal of hout) Beitels Vijlen Raspen Schraapstalen 	Het betreft hier de toepassing van de technieken zoals hierboven beschreven met het oog op een restauratieopdracht. Tussentijds evalueren en bijsturen is van essentieel belang bij het uitvoeren van de technieken. Bij het gebruik van handgereedschappen en machines de nodige aandacht besteden aan veiligheid en veiligheidsvoorschriften.
houten meubelementen vergaren.	HO 005 BC 006	Machinale handelingen <ul style="list-style-type: none"> Klein elektrisch gereedschap Grote werktuigen: lintzaag, freesmachine ... 	
werkstukken paren, coderen en afschrijven.	HO 005 BC 009		
voorbereidende werkzaamheden in het kader van een restauratieopdracht uitvoeren.	HO 005 BC 012	Houtbehandeling <ul style="list-style-type: none"> Reinigen Afwerken 	
meubels demonteren.	HO 005 BC 018	Beslag	
gereedschappen en machines gebruiken.	HO 005 BC 019	<ul style="list-style-type: none"> Monteren Afregelen 	
een restauratieproject evalueren.	HO 005 BC 023		
een restauratieproject bijsturen.	HO 005 BC 024		

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (U) (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED U	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
restauratietechnieken uitvoeren.	HO 005 BC 027		
conserveringstechnieken uitvoeren.	HO 005 BC 030		
afwerkingstechnieken uitvoeren.	HO 005 BC 033		
behandelde houten oppervlakken na een oppervlaktebehandeling beschermen.	HO 005 BC 034		
het beslag bij een restauratieopdracht monteren.	HO 005 BC 036		
het beslag bij een restauratieopdracht regelen.	HO 005 BC 037		
het transport voorbereiden.	HO 005 BC 016		
oordeelkundig stapelen.	HO 005 BC 017		

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (U)</i> (steeds cursief) De cursisten kunnen	BC ED U	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
		<ul style="list-style-type: none"> • Afleveren <ul style="list-style-type: none"> ○ Uitpakken ○ Monteren van onderdelen ○ Beslag 	Bij het ordenen en stapelen van meubelen gaat de aandacht uit naar de graad van afwerking en de verpakking en bescherming.
een restauratieproject evalueren.	HO 005 BC 023	Evaluatie <ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding • Uitvoering • Nazorg 	Bij de evaluatie van een restauratieproject heeft men niet alleen oog voor de uitvoering, maar evalueert men het hele proces.

7.4 SLEUTELVAARDIGHEDEN

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod in deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Kwaliteitsbewustzijn	In staat zijn om in te schatten aan welke vereisten een product of dienst moet voldoen en in staat zijn om aan die vereisten tegemoet te komen.	SV17
Leergierigheid	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen	SV19

8 UITBREIDINGSMODULE: RESTAURATIETECHNIEKEN FINEER MEUBEL (UM HO 061 – 140 LESTIJDEN)

8.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

In deze module leert de cursist de restauratie-, conservatie- en afwerkingstechnieken toepassen op een fineermeubel. Zowel de meer traditionele als de moderne technieken komen hier aan bod. De cursist zal in deze module een restauratieproject toevertrouwd krijgen. Bij het uitvoeren van de restauratieopdrachten, conservatieopdrachten en afwerkingsopdrachten die verbonden zijn aan dit project zal de cursist een hoge mate van zelfstandigheid aan de dag leggen bij het uitvoeren van de eigen werkzaamheden. Ook het voorbereiden van transport en de opslag van meubelen bij restauratie/conservatie komt aan bod. De cursist leert ook op basis van stijkenmerken meubelen situeren en een authentiek meubel van een kopie en een mariage onderscheiden.

Deze module bouwt verder op de basiscompetenties die aangeleerd werden in de opleiding meubelmaker. De cursist zal deze basiscompetenties aanwenden binnen de context van het restaureren van fineer meubels. De basiscompetenties van de module 'Restauratietechnieken fineer meubel' werden ontwikkeld in samenwerking met het Opleidingscentrum Hout (OCH).

8.2 BEGINSITUATIE

De cursist beschikt over het certificaat van de opleiding Meubelmaker of voldoet aan één van de overige toelatingsvoorwaarden voor sequentieel geordende modules van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

8.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN, LEERINHouden EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (U)</i> (steeds cursief)	BC ED U	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch-didactische wenken
De cursisten kunnen			
een authentiek meubel van een kopie onderscheiden.	HO 005 BC 013	Stijl en typologie Stijlkenmerken en stijlperiodes <ul style="list-style-type: none"> • Lijsten • Ornamenten • Constructie • Beslag • Gebruikte materialen • ... Meubels	Om verschillende meubels te onderscheiden maakt men gebruik van de typische stijlkenmerken. Bij marquetterie is een grondige kennis van de gebruikte houtsoorten bij de verschillende stijlen noodzakelijk. Het verdient aanbeveling om hier gebruikt te maken van specifieke vakliteratuur.
een authentiek meubel van een mariage onderscheiden.	HO 005 BC 014		
een meubel op basis van stijlkenmerken situeren.	HO 005 BC 015		

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (U) (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED U	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch-didactische wenken
		<ul style="list-style-type: none"> • Authentiek • Kopie • Mariage 	Stijlkenmerken op een attractieve manier aanbrengen bijv. museumbezoek, vaktijdschriften ...
problemen signaleren.	HO 005 BC 003	Restauratieverkenning Analyse <ul style="list-style-type: none"> • Kosten-baten • Gebreken van het meubel 	Bij het bepalen van de gebreken aan een meubel leer de cursisten te kijken naar staat van de afwerkingslaag, verschillende onderdelen, beslag, aantasting houtworm ... Bij een fineermeubel zijn de gebreken vaak complexer van aard door de hoeveelheid gebruikte houtsoorten en het beslag
de haalbaarheid van een restauratieproject inschatten.	ED		
specifieke regelgeving, normen, richtlijnen en afspraken eigen aan de beroepsactiviteiten toepassen.	HO 005 BC 004	Code van de restauratievakman	Verwijzen naar de kamer van antiquairs: ethische code.
opmeten.	HO 005 BC 007	Gegevensverwerking	Het opzet van het meten en schetsen heeft tot doel de restauratieopdracht correct te kunnen inschatten. Bij een fineermeubel is de complexiteit van de gegevensverwerking groot door de hoeveelheid verwerkte houtsoorten. Gebruik maken van een digitaal fototoestel verdient aanbeveling.
schetsen.	HO 005 BC 008		
een restauratieproject in fasen opdelen.	HO 005 BC 020	Restauratieproject	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (U)</i> (steeds cursief) De cursisten kunnen	BC ED U	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch-didactische wenken
een restauratieproject voorbereiden.	HO 005 BC 021	<ul style="list-style-type: none"> • Planning <ul style="list-style-type: none"> ○ Werktekening motieven ○ Werkvolgorde ○ Materialenstaat <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kostbaarheid ▪ Zeldzaamheid ○ Timing • Restauratiedossier 	Het maken van foto's is een hulpmiddel bij het maken van restauratiedossier.
een restauratieproject verwoorden.	HO 005 BC 022		
de keuze van de restauratietechniek verantwoorden.	HO 005 BC 025	Soorten technieken <ul style="list-style-type: none"> • Restauratietechnieken <ul style="list-style-type: none"> ○ Reinigingstechnieken ○ Ondergronddelen vervangen ○ Inleggen/inwerken van stukken ○ Breuken herstellen ○ Laden en deuren aanpassen ○ Scheuren en barsten dichten ○ Inlijmen marquetterie <ul style="list-style-type: none"> ▪ Soorten oude lijmen (au bain-marie) • Conserveringstechnieken <ul style="list-style-type: none"> ○ Houtwormverdelging ○ Poriën vullen • Afwerkingstechnieken <ul style="list-style-type: none"> ○ Bijkleuren ○ Beitsen ○ Vernissen 	Verwijzen naar vakliteratuur, informatie van leveranciers, oude boeken en naslagwerken, internet ... Voor finer meubels het belang van de omgevingstemperatuur benadrukken.
de restauratietechniek relateren aan het project.	HO 005 BC 026		
de keuze van de conserveringstechniek verantwoorden.	HO 005 BC 028		
de conservatietechniek relateren aan het project.	HO 005 BC 029		
de keuze van de afwerkingstechniek verantwoorden.	HO 005 BC 031		
de afwerkingstechniek relateren aan het project.	HO 005 BC 032		
de stijl van het beslag bij een restauratieopdracht bepalen.	HO 005 BC 035		

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (U)</i> (steeds cursief) De cursisten kunnen	BC ED U	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch-didactische wenken
		<ul style="list-style-type: none"> ○ Boenen ○ Politoeren ○ Lakken • Beslag <ul style="list-style-type: none"> ○ Hang- en sluitwerk ○ Appliques 	
producten op basis van de technische fiches selecteren.	HO 005 BC 011	Materialenkennis <ul style="list-style-type: none"> • Hout <ul style="list-style-type: none"> ○ Houtsoorten voor finer meubelen • Verbindingsmaterialen <ul style="list-style-type: none"> ○ Lijmen ○ Vergaren: pen en gat, schroef ... • Afwerkingsmaterialen • Beslag • Inlegwerk <ul style="list-style-type: none"> ○ Soorten inlegwerk: hout, koper, been, schildpaddenschild, ivoor ... 	Adressen kennen waar je deze materialen kan aankopen. Beurzen restauratieateliers en bezoeken.
een materiaalstaat opmaken.	HO 005 BC 001		Zowel aandacht hebben voor oude en nieuwe technieken bij meubelrestauratie
een raming van de prestaties en materialen maken.	HO 005 BC 002		Bij de afwerkingsmaterialen ligt de nadruk op de materialen specifiek bij meubelrestauratie, Bijv. vernis martin.
materialen selecteren.	HO 005 BC 010		

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (U) (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED U	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch-didactische wenken
materialen en producten op een economische en ecologische verantwoorde manier gebruiken.	HO 005 BC 005	Uitvoering Manuele handelingen Handgereedschappen <ul style="list-style-type: none"> • Rabatschaaf, blokschaaf (metaal of hout) • Beitel • Vijlen • Raspen • Schraapstalen • Fineerzaag • Grote winkelhaak 	Het betreft hier de toepassing van de technieken zoals hierboven beschreven met het oog op een restauratieopdracht. Tussentijds evalueren en bijsturen is van essentieel belang bij het uitvoeren van de technieken. Bij het gebruik van handgereedschappen en machines de nodige aandacht besteden aan veiligheid en veiligheidsvoorschriften.
houten meubelementen vergaren.	HO 005 BC 006		
werkstukken paren, coderen en afschrijven.	HO 005 BC 009	Machinale handelingen <ul style="list-style-type: none"> • Klein elektrisch gereedschap • Grote werktuigen: lintzaag, freesmachine ... 	
voorbereidende werkzaamheden in het kader van een restauratieopdracht uitvoeren.	HO 005 BC 012		
meubels demonteren.	HO 005 BC 018	Houtbehandeling <ul style="list-style-type: none"> • Reinigen • Afwerken 	
gereedschappen en machines gebruiken.	HO 005 BC 019	Beslag (hang- en sluitwerk) <ul style="list-style-type: none"> • Monteren • Afregelen 	
een restauratieproject evalueren.	HO 005 BC 023		
een restauratieproject bijsturen.	HO 005 BC 024	Appliques <ul style="list-style-type: none"> • Monteren • Inwerken 	
restauratietechnieken uitvoeren.	HO 005 BC 027		
conserveringstechnieken uitvoeren.	HO 005		

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (U) (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED U	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch-didactische wenken
	BC 030		
afwerkingstechnieken uitvoeren.	HO 005 BC 033		
behandelde houten oppervlakken na een oppervlaktebehandeling beschermen.	HO 005 BC 034		
het beslag bij een restauratieopdracht monteren.	HO 005 BC 036		
het beslag bij een restauratieopdracht regelen.	HO 005 BC 037		
het transport voorbereiden.	HO 005 BC 016	Nazorg <ul style="list-style-type: none"> • Transportvoorbereiding <ul style="list-style-type: none"> ○ Demonteerbaar of vast uit één stuk ○ Vorm en afmeting in relatie tot transportmiddel ○ Verpakkings- en beschermingsmateriaal en methode ○ Losse onderdelen en beslag • Bewaren <ul style="list-style-type: none"> ○ Omgevingsfactoren: temperatuur, luchtvochtigheid ○ Ordening ○ Stapeltechnieken • Afleveren <ul style="list-style-type: none"> ○ Uitpakken ○ Monteren van onderdelen 	Vooraf, bij het opmaken van het project dient men goed in overweging te nemen of het ganse meubel of een deel ervan dient vervoerd en/of opgeslagen te worden. Verpakkingsmaterialen zoals karton, piepschuim, folie, dekens ... Bij de losse onderdelen en het beslag voldoende aandacht besteden voor o.m. labels, volledigheid ... Bij het ordenen en stapelen van meubelen gaat de aandacht uit naar de graad van afwerking en de verpakking en bescherming.
oordeelkundig stapelen.	HO 005 BC 017		

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (U)</i> (steeds cursief) De cursisten kunnen	BC ED U	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
		<ul style="list-style-type: none"> ○ Hang- en sluitwerk ○ Appliques 	
een restauratieproject evalueren.	HO 005 BC 023	Evaluatie <ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding • Uitvoering • Nazorg 	Bij de evaluatie van een restauratieproject heeft men niet alleen oog voor de uitvoering, maar evalueert men het hele proces.

8.4 SLEUTELVAARDIGHEDEN

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod in deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Kwaliteitsbewustzijn	In staat zijn om in te schatten aan welke vereisten een product of dienst moet voldoen en in staat zijn om aan die vereisten tegemoet te komen.	SV17
Leergierigheid	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen	SV19

---

9 BIBLIOGRAFIE

9.1 BOEKEN

- GEUENS, J., *Catalogi van toeleveringsbedrijven Tekenvademecum*, Uitgeverij – Den Gulden Engel
- DE PECKER, A. *Polyvalente Opleiding Houtbewerking, Deel 1 +*, Uitgeverij. De Sikkel Materialenleer.
- CLARYS, J., *Gereedschaps –en constructieleer, Deel 1 & 2 Modelmaken*, Meubelstijlen
- VANDEVELDE, A., *Verspaningstechnieken en Snijgereedschappen voor machinale houtbewerking, Meubelstijlen*
- EPPINGA, J., *Machinale houtbewerking in theorie en praktijk*, Uitgeverij Wolters-Noordhoff Groningen
- RAMOND, P., *La Marqueterie*, Uitgeverij H. Vial – 91410 Dourdan, ISBN 10 : 2851010050
- RAMOND, P., *Ebéniste, ciseleur et marqueteur ordinaire du Roy*, Edition Vial
- GOMÉRIEUX, J-P., *Manuel de sculpture sur bois. Perfectionnement et modèles*. Edition Vial
- DYÈVRE, X., *Vos meubles anciens*. Entretien, restauration, uitgeverij Eyrolles
- MESSIN, P., *Bois : guide des finitions*, Eyrolles
- HOSCH, X. EN HÉNAUT, J., *Dessin de construction du meuble*, Uitgeverij Dunod
- DUCA, L. EN PEYRARD, R., *Bois et design dans le mobilier*, uitgeverij Eyrolles
- DYÈVRE, X., *La restauration des sièges*, uitgeverij Fleurus
- CHANSON, L., *Traité d'ébénisterie*,
- GIUSTI, A., *La marqueterie de Pierres Dures*, Uitgeverij CITADELLES ET MAZENOD, ISBN 10 : 2850885428
- MARC MAISON, M., ARNAULD E., *Marqueteries virtuoses au XIXème siècle Brevets d'invention*, Uitgeverij: ÉDITIONS FATON, ISBN 10 : 2878441702
- BERTELLI, P., TRÉVISAN, L., *Chefs-d'oeuvre de la marqueterie sous la Renaissance italienne* uitgeverij: HAZAN, ISBN 10 : 2754105603
- RAMOND, P., *Chefs d'oeuvre des marqueteurs Tome 1. Des origines à Louis XIV*, uitgeverij Vial, ISBN 10 : 2851010298
- RAMOND, P., *Chefs d'oeuvre des marqueteurs Tome 2. De la Régence à nos jours* uitgeverij Vial, ISBN 10 : 285101031x
- RAMOND, P., *Chefs d'oeuvre des marqueteurs Tome 3, Marqueteurs d'exception*, uitgeverij Vial, ISBN 10 : 2851010530
- BURTON, M., *Placage et frisage*, uitgeverij : EYROLLES, ISBN 10 : 2212026439.
- CHETAIL, R., *Modèles de marqueterie boîtes et tableaux. Boîtes et tableaux*, uitgeverij Vial, ISBN 10 : 2851010964
- CORDIER, S., *Bellangé ébénistes. Une histoire du goût au XIX° siècle*, uitgeverij MARE & MARTIN, ISBN 10 : 2849341010
- QUÉRÉ, F., *Les Roussel. Une dynastie d'ébénistes au XVIIIème siècle*, uitgeverij ÉDITIONS FATON, ISBN 10 : 2878441583
- JAMIN, L., *L'enseignement Professionnel du Menuisier - Tome Trois*, uitgeverij Vial, ISBN 10 : 2851011715.
- FLEURY, P., *Traité pratique de la dorure sur bois*, uitgever JEAN-CYRILLE GODEFROY, ISBN 10 : 2865532097
- DELOCHE, B., MORNAND, J-I., *L'ébénisterie provinciale en France au XVIIIème siècle. Et Abraham Nicolas Couleru*, uitgeverij : ÉDITIONS FATON, ISBN 10 : 2878441532

- FAVILLA, M., RUGOLO, R., *Venise rococo. L'art de vivre dans la lagune au XVIIIe siècle*, uitgeverij HAZAN, ISBN 10 : 2754105573
- COURTIN, N., *L'art d'habiter à Paris au XVIIIème siècle. L'ameublement des hôtels particulières*, uitgeverij : ÉDITIONS FATON, ISBN 2878441443
- HAMMOND, F., *Versailles invitation privée*, uitgeverij FLAMMARION, ISBN 10 : 2081245892
- FORRAY-CARLIER, A., *Le Mobilier du château de Chantilly*, uitgeverij : ÉDITIONS FATON, ISBN 10 : 2878441311
- MESTDAGH, C., *L'ameublement d'art français 1850-1900*, uitgeverij LES ÉDITIONS DE L'AMATEUR
- PIERRE ARIZZOLI-CLÉMENTEL, P., SAMOYAUULT, J-P., *Le mobilier de Versailles. Chefs-d'oeuvre du XIXe siècle*, uitgeverij : ÉDITIONS FATON, ISBN 10 : 2878441214.
- PEYRE, D., *La Savoie des retables. Trésors des églises baroques*, uitgeverij GLÉNAT, ISBN 10 : 2723456455
- AGNÈS BOS, A., BROUZET, D., MALGOUYRES, PH., *Volutes d'époques. Le mobilier du château de Grignan*, uitgeverij : ÉDITIONS FATON, ISBN 10 : 287844129x
- MILLER J. en M., *The antiques directory furniture*, Uitgeverij Crescent Books New York-Avenel
- WISELIUS, S.I., *Houtvademecum*, Uitgeverij Kluwer techniek
- DEFOUR, F., *Belgische meubelkunst in Europa*, Uitgeverij Crea Roeselare - ISBN 90 70231 17 4
- HAYWARD, H., *World furniture*, Uitgeverij Hamlyn ISBN 0 600 03955 2
- "fine Woodworking on" reeks van de Taunton Press met als titels: Making period furniture, Bending wood, Boxes, carcasses and drawers, Marquetry and veneer
- ABBOT, M., *Green Woodwork*, GMC publications, ISBN 0946819 18 1
- L'Encyclopedie des Petits Metiers du Bois*, Diderot et D'alembert, bibliothèque de l'image, ISBN 2-914239-77-7
- PYE, C., *Woodcarving Tools, Materials, Equipment*, GMC publications, ISBN 0 946819 49 1
- HOSKER, I., *Woodfinishing handbook*, GMC, ISBN 0 946819 70 X
- PERRAULT, G., *Sculptures sur bois*, ISBN 2 85101 016 6
- Voor houtsculptuur (ornament): zowat de hele catalogoog van Dover publications, USA met herdrukken
- Van klassiekers als C B Griesbach, A C Pugin, Karl Klimsch tekenboeken en portfolio's met ornamenttekeningen van de oudheid tot 1900, alles vrij van auteursrechten,
- Les intérieurs et les boiseries sculptées du Château de Rambouillet*, Editions de l'institut Don Bosco, Liège
- PHILIPPE, J., *MEUBLES, STYLES et DECORS ENTRE MEUSE ET RHIN*, conservateur des Musées d'Archéologie et d'Arts décoratifs de Liège, ISBN 2-87011-001-4, 1977
- LE MOBILIER AU PAYS DE LIEGE* principalement au XVIIIe siècle, Edite par la section sculpture de l'Institut Don Bosco – Liège
- PHILIPPE, J., *LE MEUBLE LIEGEOIS À SON ÂGE D'OR (LE XVIIIe SIÈCLE)*, ISBN 2-87114-044-8, 1990
- België Art Nouveau Van Victor Horta tot Antoine Pompe, ISBN 90-5349-021-3, 1991
- VAN FALKE, O., en SCHMITZ, H., *DEUTSCHE MÖBEL vom Mittelalter bis zum Anfang des 19. Jahrhunderts*, Herausgegeben
- I. BAND: VOM MITTELALTERS BIS ZUR RENAISSANCE
  - II. BAND: DEUTSCHE MÖBEL DES BAROCK UND ROKOKO
  - III. BAND: DEUTSCHE MÖBEL DES KLASSIZISMUS

9.2 UITGAVEN EN TIJDSCHRIFTEN

KVIV Publicaties gericht naar Bouw en Hout

- Normen en richtlijnen Technisch tekenen
- Tekenbundels: - conventioneel tekenen;
- Geïntegreerd leerstofpakket, basisoefeningen en toepassingen.
- Geïntegreerd leerstofpakket, ontwerpen van een bergmeubel.
- Leerstofpakket, Ontwerpen van vlakke hoekverbindingen.
- Werktekening op ware grootte, Stijlmeubel – Lodewijk XVI.
- Geïntegreerd leerstofpakket, Ontwerpen binnendeuren.
- Geïntegreerd project – werkstukken, uitbreidingsoefeningen gericht naar de meubelmakerij.
- Leerstofpakket, Hoekstijlen.
- Schaduwbepaling (projectiemethode)

CAD-CAM Magazine Hallesesteenweg. 47
Belgocronic NV. 1640 St-INT-GENESIUS-RODE
'Houtblad' Postbus 1375

Het Houtblad BV. 1300 BJ ALMERE
i.s.m. Centrum Hout Nederland
Tel.: 0031 / 036 / 532 73 31

'Houthandel en nijverheid Zennestraat 37
1000 Brussel
Tel: 02 / 513 82 95

'Houtnieuws' Gossetlaan 30
VUMpress i.s.m. IHVB 1702 Groot-Bijgaarden
Interfederaal Houtvoorlichtingsbureau Koningstraat 109-111
1000 Brussel
Tel: 02 / 219 28 32
'Meubel Echo' Finstraat 4
1080 Brussel
Tel: 02 / 424 00 64

'Meubihome' B.I. Trade Mart
Atomiumsquare
PB. 613
1020 Brussel

9.3 NUTTIGE ADRESSEN

APA Publicaties i.v.m. uit Amerika
geïmporteerd hout
Grote Steenweg 624 2600 Berchem
Tel: 03 / 440 68 38

BVHB Houtbescherming homologaties
Maria Louizasquare 49
1040 Brussel
Tel: 02 / 238 97 11

FVB Publicaties: - Hout (beperkt)
Fonds voor Vakopleiding in de Bouwbedrijf
Koningstraat 45
1000 Brussel
Tel: 02 / 219 43 77

HCTO HCTO –brochure

OSP – BSO – 3e graad – Meubelrestauratie en houtsnijden 49
Modulair: Restauratie van meubelen (1 140lt)

Houtstudiecentrum voor het Technisch Onderwijs Technische steekkaarten
Hof te Vreesehof 3 Houtdictionairebladen
1070 Brussel – Anderlecht Houtmonsters
Tel: 02 / 558 15 51 Documentatiebladen

Voordrachtbladen
Houtstudiebladen
Micropreparaten
IHVB HOUTACADEMIE
Interfederaal Houtvoorlichtingsbureau
Koningsstraat 109 / 111
1000 Brussel
Tel: 02 / 219 28 32

Koninklijk Museum voor Midden –Afrika Toonaangevende xylotheek
Leuvensesteenweg 13 Labo voor houtanatomie en -onderzoek
3080 Tervuren
Tel: 02 / 769 52 11

Nordic Timber Council Publicaties i.v.m. uit Scandinavië
Leerplan Restauratievakman meubelen – 1 maart 2006 – p. 55
Stichting Centrum Hout geïmporteerd hout
Westeinde 6 Almere Buiten
Nederland
Tel: 0031 / 35 / 695 28 14

OCH Onderricht via vraaggestuurde nascholing
Opleidingscentrum Hout Publicaties: - hout en zijn afgeleiden
Hof te Vreesehof 3 fabricage / verwerkingstechnieken
1070 Brussel – Anderlecht het meubel
Tel: 02 / 558 15 51

Provinciaal Veiligheidsinstituut Antwerpen Publicaties i.v.m. veiligheid in de
houtbewerking
Jezusstraat 28
2000 Antwerpen
Tel: 03 / 231 28 04

RUG Gedoceerde cursussen
Laboratorium voor Houttechnologie Houtanatomie en –technologie
Coupure Links 653 Xylotheek
9000 Gent Wetenschappelijke publicaties
Tel: 09 / 264 61 19

SOFZAN Publicaties: - Belgische houtinfomap
Studie –en Onderzoeksfonds voor Zagerijen hout –bouw
en Aanverwante Nijverheden houtverduurzaming
Koningsstraat 163 1210 Brussel Timmerhout
Tel: 02 / 219 27 43

OSP – BSO – 3e graad – Meubelrestauratie en houtsnijden 50
Modulair: Restauratie van meubelen (1 140lt)
TCHN Houtconstructies, studies en proeven

Technisch Centrum der Houtnijverheid Technologische adviesdienst
Hof ter Vleesehof 3 kwaliteit, certificatie en goedkeuring
1070 Brussel – Anderlecht onderzoek, technologietransfer

Tel: 02 / 558 15 51 Dienst veiligheidsadvies

Vlaamse Houtdraaiers gilde Demonstraties gekoppeld aan
De heer A. Wydooghe (contactpersoon) werkvergaderingen en publicaties
Oude Zilverbergstraat 67
8800 Rumbeke
Tel: .51 / 20 67 12

Vlaamse Houtsnijders gilde Demonstraties gekoppeld aan
De heer J. Coppejans (contactpersoon) werkvergaderingen en publicaties
H. Van Peenestraat 44
9030 Gent – Mariakerke
Tel: 09 / 226 74 33

VIK Informatie van algemene aard
Vlaamse Ingenieurskamer
Van Putlei 11
2018 Antwerpen
Tel: 03 /216 00 70

ÉCOLE BOULLE
9-21 RUE PIERRE BOURDAN
75012 PARIS
TÉL. : 01 44 67 69 67
FAX : 01 43 42 22 66

9.4 WEBSITES

---

www.feinwerkzeuge.de

<http://americanwoodworker.com/default.aspx>

<http://www.baptist.nl/>

<http://benchmark.20m.com/index.html>

<http://www.fine-tools.com/>

<http://www.getwoodworking.com/>

<http://www.johnlloydfinefurniture.co.uk/default.asp>

<http://www.thedustydeveloper.com/>

<http://www.toolchest-site.com/>

<http://www.woodworkersjournal.com/Main/Home.aspx>

<http://woodgears.ca/>

<http://www.woodworkweb.com/>

http://absolutelyfreeplans.com/WORKSHOP%20PROJECTS/workshop_projects.htm

<http://www.woodworkersworkshop.com/resources/index.php?cat=480&page=1&topic=woodworking>

<http://www.dreamgarage.com/workshops/featured/dream-shop-in-the-woods>

<http://www.wkfinetools.com/index.asp>

<http://www.liogier-france.fr/?lang=en>
<http://www.forge-de-saint-juery.com/>
http://www.willyvanhoutte.be/en/catalog/show_cat/1683
<http://www.bordet.fr/index.cfm>
<http://www.gaignard-millon.com/>
<http://www.rutlands.co.uk/>
<http://www.fine-boxes.com/>
<http://www.brimarc.com/index>
<http://www.arbortech.com.au/view/woodworking/>
<http://www.thewoodwhisperer.com/>
<http://www.shopnotes.com/>
<http://www.finewoodworking.com/>
<http://www.cn-woodworking.com/>
<http://www.popularwoodworking.com/>
<http://www.highlandwoodworking.com/>
<http://www.youtube.com/watch?v=u7ziwulpnVY>
<http://www.veritastools.com/Home.aspx>
<http://www.leevalley.com/>
<http://www.lie-nielsen.com/>
http://www.flinn-garlick-saws.co.uk/acatalog/Pax_Range.html
<http://www.starrett.com/>
<http://www.incra.com/>
<http://www.woodpeck.com/>
<http://www.bridgcitytools.com/>
<http://www.coticule.be/>
<http://www.nortonstones.com/>
www.woodcraft.com
www.hmdiffussion.com
www.febelhout.be
www.prevent.be

www.ctib.tchn.be

www.mina.be

www.meta.fgov.be

www.bin.be

www.kviv.be

www.navb.be

www.ecole-boulle.org